

Xarxa de Centres Oberts d'Infància
**La dimensió relacional dels Centres Oberts: Anàlisi i
propostes de futur**
Informe final. Març 2011

Informe final

1	Presentació	3
2	Conclusions	4
3	Relació de persones que han participat del procés	14
4	Annex 1. Aportacions recollides a la primera sessió de treball	16
5	Annex 2. Aportacions recollides a la segona sessió de treball	30

1

Presentació

El document que presentem recull les conclusions de les sessions de treball relatives al quart monogràfic de treball, de la Xarxa de Centres Oberts d'Atenció a la Infància i Adolescència de Barcelona, que porta per títol "La dimensió relacional del centres oberts: Anàlisi i Propostes de futur".

Els principals objectius del procés han estat:

- Conceptualitzar i caracteritzar la realitat actual de la dimensió relacional dels Centres Oberts de la ciutat.
- Aprofundir i recollir propostes per millorar la relació amb altres agents del territori.

El procés es va fonamentar en dues sessions de treball amb els membres de la xarxa que van servir per a profunditzar en els beneficis, els reptes i les propostes de millora de les relacions dels centres oberts amb d'altres serveis i recursos del territori. Aquestes sessions també van servir per conèixer i intercanviar experiències i bones pràctiques que existeixen i funcionen a Barcelona i rodalies.

El present document recull els resultats d'aquest procés de reflexió.

2

Conclusions

Com a beneficis o potencialitats

1. La coordinació i el treball amb altres agents del territori i altres recursos d'atenció a la infància és un aspecte clau de l'actuació dels centres oberts.

La dimensió relacional dels centres oberts es pot classificar d'acord amb el seu propòsit:

- Les relacions amb els serveis del territori que intervenen sobre l'infant i la seva família i, especialment, amb serveis d'educació formal, i altres recursos d'atenció a la infància per garantir la integralitat de l'atenció i millorar la intervenció sobre la persona (infant i família)
- La relació amb altres entitats i institucions del territori (associacions de veïns; serveis de prevenció, entitats de temps lliure, altres entitats del territori, empreses, etc...) per contribuir a la millora de les oportunitats i les condicions de vida de la infància i l'adolescència en el territori.

2. Com a beneficis o potencialitats del treball amb d'altres es destaca, en primer lloc, que permet millorar el coneixement i l'anàlisi de la realitat i afavoreix una visió de globalitat, una mirada de conjunt sobre la situació de la infància en el territori.

Permet millorar l'anàlisi de la realitat i ampliar la informació disponible de la situació de la infància i adolescència en el territori (detecció de necessitats, dèficits, etc.).

Una dels principals beneficis del funcionament d'aquests marcs és que afavoreixen el coneixement mutu entre diferents sectors; actors; entitats i professionals i, en alguns casos, això facilita la generació de sinèrgies i relacions d'intercanvi i col·laboració entre professionals, serveis i entitats.

3. Es destaca també que aquest major coneixement dels recursos i serveis del territori, permet "apropar" als infants i a les seves famílies oportunitats d'implicació, participació i integració en la vida del barri (conèixer i donar a conèixer serveis, recursos, etc.)

Algunes intervencions assenyalen:

- Oferir i donar a conèixer altres recursos de l'entorn.
- Oferim recursos variats, assequibles als usuaris, que en ocasions són inexistent per la gent del territori.
- Facilitar que les famílies amplii la xarxa de relacions.
- Les coordinacions dins un mateix territori permeten d'oferir a l'infant més serveis, que conegui el seu barri per exemple; i per tant es pot arribar a un grup més ampli d'infants.
- Integració dels infants i els joves dins el territori.

4. També permeten evitar la duplicitat de recursos i d'esforços i augmentar la capacitat d'incidència i acció (fer coses que d'altra manera no es podrien fer)

Algunes intervencions destaquen:

- Optimització de recursos i intervencions: millor i major coneixement del que fan els altres, evitar duplicitats.
- Millorar el coneixement mutu per enfortir la xarxa: saber /conèixer tots els recursos de la xarxa; heterogenitzar els serveis/ofertes d'activitats per no repetir-les.
- Facilitat d'optimització i compartir recursos entre entitats i serveis.
- Potenciar i optimitzar recursos de l'entorn dirigit a la infància i adolescència.
- Possibilitat d'optimitzar recursos: tallers/cursos...
- Les xarxes territorials poden permetre realitzar accions que un recurs per si sol li costaria molt, per exemple: fer denúncies concretes, realitzar festes infantils al barri, etc.

5. El treball amb altres agents permet tenir un major impacte per a denunciar temes, aportar posicionaments o fer front comú davant de situacions concretes que afecten a la infància; (exercir la dimensió politico-social)

Algunes intervencions destacades:

- Ser veu d'una altra realitat (representar als infants i les seves famílies en el barri).
- Fer incidència i denuncia conjunta, tenint força per posar sobre la taula els temes que afecten a la població que atenem.
- Fer més pressió, tenint més força per a treballar en determinats temes.

6. I, al mateix temps, aquests marcs de relació són un element de motivació i permeten orientar els propis esforços per a transformar i incidir en aquesta realitat.

- Ens fa sentir acompanyats, ens dóna altres visions que ens ajuden a fer millor el nostre treball.
- Unir les forces, tot marcant pautes d'actuació comunes que millorin la realitat de la infància i adolescència del territori.
- Possibilitat d'abordar conjunta i comunitàriament les problemàtiques, deteccions i necessitats comunes.

Es destaca, també que el treball amb altres entitats facilita conèixer altres maneres de treballar i rebre coneixement interdisciplinari.

- Aquests marcs de treball possibiliten l'intercanvi de coneixement i les formes de fer entre els diferents que actuen en un mateix territori.

7. En síntesi, potencia "el pensament en comú" i sobretot "el fer i construir en comú".

Com a reptes o dificultats

- 8. Un primer grup de dificultats identificades estan vinculades a la manca d'adequació dels marcs relacionals i de participació al territori: des d'alguns districtes s'assenyala l'excés i proposen un esforç de racionalització mentre que altres districtes reconeixen l'absència d'aquests espais formals de relació i proposen la seva creació.**

En aquest sentit algunes intervencions destaquen:

- Cal optimitzar xarxes: reduir-les (en cas d'excés) i que aquestes s'adeqüin més a les necessitats reals del territori.
- Hi ha un excés d'oferta de "marcs de participació"
- La ciutat pateix un excés d'oferta d'espais de participació, on sovint assisteix la mateixa gent (poca representativa).
- Moltes vegades hi ha sobresaturació de xarxes i duplicitat entre algunes d'elles. És important establir uns criteris per a optimitzar aquests espais. Sovint acabem participant en reunions similars, però d'iniciatives diferents.
- Manca d'estructures (segons els barris) per crear interaccions.

- 9. Altres dificultats són comuns a molts marcs i òrgans de treball conjunt: la dificultat de realitzar amb eficàcia i operativitat les tasques assignades, la manca de recursos i formació per a la dinamització; les dificultats en crear una cultura d'interès general, etc.**

Es destaca especialment:

- Les dificultats de crear una cultura de l'interès general, superar el particularisme, la reivindicació de la pròpies necessitats o reivindicacions.
- La manca de cultura de participació (poca implicació, escassa).
- La dotació dels recursos materials i humans necessaris però també de la formació en dinàmiques i formes de fer
- Dificultats en "reconèixer" als altres (escoltar, valorar altres punts de vista i aportacions, poca cultura d'aliances)

10. Singularment, es destaca que sovint els centres oberts tenen dificultats per a ser coneguts i reconeguts per part d'altres institucions i agents –escoles, institucions, etc. – com un servei i això condiona les relacions amb altres.

Es considera que cal avançar en el reconeixement i visibilitat dels centres oberts, donar-los a conèixer i clarificar com es situa el rol d'aquests en la seva relació amb altres.

En aquest sentit es recullen com a aportacions:

- No tots els membres de la xarxa són considerats iguals. Sovint els Centres Oberts no estan prou reconeguts.
- Sovint hi ha imposició dels plans de treball, no es valora la opinió dels Centres Oberts.
- Moltes vegades queda confús que és un centre Obert per part d'alguns professionals i serveis. És important fer pedagogia sobre qui som i que fem i sobretot que podem fer plegats.
- Dificultats a l'hora de treballar amb els serveis d'ensenyament reglat ja que sovint marquen la distància amb els serveis i recursos d'educació no formal.
- Presentar el recurs de centre obert a serveis i recursos que, sovint, no tenen clar la funció d'aquest recurs.
- Des del centre obert, gota a gota, de mica en mica, deixar-nos veure, donar-nos a conèixer (què fem, la nostra professionalitat).
- Promocionar qui som i què fem.

11. En tot cas i malgrat les dificultats, hi ha un acord important en la necessitat, la oportunitat i la voluntat d'avançar en el treball amb altres, i la creació de marcs eficients de relació i treball.

Com a criteris d'actuació:

- 12. Aquests marcs requereixen uns objectius clars, que siguin considerats com a propis per part de totes aquelles entitats i serveis que en formen part. És important fer un esforç d'identificació i concreció dels objectius i el pla de treball de cada un d'aquests àmbits.**
- 13. El rol del dinamitzador és clau per garantir que es compleix, de forma eficient amb les tasques assignades.**
- 14. Cal emmarcar el treball amb altres agents en el marc de la nova llei d'Infància.**

Com a Propostes d'actuació:

En relació a la organització del centre:

- 15. Concretar en la organització interna del centre -en la dotació de recursos humans i materials, els horaris, etc.- la dimensió relacional com un aspecte necessari.**

Es considera clau que es reconegui la dimensió relacional com un aspecte necessari del treball dels centres oberts i que això es tradueixi i es concreti en la organització interna del centre, en la dotació de recursos humans i materials, els horaris, etc. (per exemple que es tradueixi en l'aportació econòmica de l'administració) i que es reflecteixi en el projecte educatiu del centre.

Cal incorporar en les tasques dels professionals i en l'estructura de treball dels serveis aquestes formes de fer, aquests plantejaments, funcions i metodologies. La forma de fer-ho dependrà del model organitzatiu del centre.

Algunes intervencions:

- Falta temps per fer coordinacions reals i que no es quedi en participació esporàdica.
- Que en l'horari laboral es pugui dedicar hores a la xarxa, que estigui estipulat i contemplat com una part de la feina.
- Adequació d'horaris per facilitar coordinacions i treball amb agents.

- Dotació econòmica per tal de què sigui possible la dedicació dels professionals dels centres al treball en xarxa.
- Una franja de l'horari en matí per poder coordinar-se amb altres serveis.
- La necessitat d'adequar la jornada laboral dels professionals a aquesta nova forma de treballar i aquests nous plantejaments.

16. Cal incorporar en les metodologies educatives del centre "experiències de participació" que facilitin la comprensió dels infants del què és la participació.

17. Cal planificar amb criteri de realitat la participació i implicació dels centres en els espais de participació (prioritats, etc.)

En relació al funcionament de les xarxes:

18. Fer un esforç d'identificació i concreció dels objectius i el pla de treball de cada un d'aquests àmbits.

Un dels aspectes més subratllats és la necessitat de clarificar els objectius i propòsit de cada un d'aquests àmbits: explicitar els seus objectius; el pla de treball i que aquests siguin coneguts i compartits per a tots.

També es destaca la necessitat d'adequar aquests objectius a la realitat.

- Si tots els agents de la xarxa no tenen clar els objectius comuns o es pensa més amb objectius propis i no de la xarxa, el treball es veu molt afectat i es generen tensions entre agents.
- Objectius pocs clars, hi ha desànim.
- Planificació dels objectius amb criteri de realitat.

19. Reforçar el rol de dinamitzador de la xarxa per garantir la operativa i la dinàmica de les reunions.

És destaca la necessitat de millorar l'eficàcia en el funcionament d'aquests marcs: reforçar el rol del dinamitzador de la xarxa per garantir la operativa i la dinàmica de les reunions (actes, seguiment de convocatòries, etc.)

En aquest sentit es proposen diferents possibilitats: crear un grup motor que dinamitzi i garanteixi el desenvolupament d'aquests espais, "alliberar" un professional, etc.

Al mateix temps, es considera important millorar el funcionament de les reunions i el rol del dinamitzador es considera clau.

- No programar els espais i ritme a vegades deixa la nostra participació en un acte de presència.
- Reunions no sempre efectives, tendència a la "reunionitis".
- Existència del dinamitzador/a alliberada.

En relació al rol de l'administració com a impulsor i promotor d'aquests marcs:

20. Facilitar suport i acompanyament al funcionament d'aquests marcs.

- L'Administració podria dedicar una part del pressupost disponible per a participació en donar un servei de consultoria a les xarxes, per tal de definir estratègies per als propers 3-4 anys.

21. Promoure una oferta de formació específica (per exemple en dinàmiques de participació; conducció de reunions, etc.).

22. Facilitar el suport logístic i de gestió necessari per a facilitar el treball d'aquests marcs: convocatòries, bases de dades, etc.

**Cap a una proposta de futur:
La creació d'una xarxa única d'infància en els districtes:**

Front a la manca d'adequació –per excés o per defecte- dels marcs relacionals i de participació relacionats amb la infància en el territori s'apunta l'oportunitat d'avançar en la proposta de creació d'una xarxa única d'infància en els districtes –amb les comissions que es considerin necessàries -.

La finalitat última d'aquesta xarxa seria la de millorar les condicions de vida de la infància i de les seves famílies, aglutinant les diverses xarxes que actuen en el territori i fent-les confluïr.

La xarxa tindria com a principals **objectius**:

- Millorar el coneixement i l'anàlisi de la realitat.
- Garantir una visió de globalitat, una mirada de conjunt sobre la situació de la infància.
- Dotar de més eficàcia a les actuacions, facilitar l'optimització dels recursos del territori, evitar duplicitats, etc.
- Millorar la cooperació entre serveis i recursos.
- Tenir una major incidència, impacte i acció davant de situacions concretes que afecten a la infància.

A quins serveis/recursos caldria implicar:

- Els diferents departaments, serveis i àrees de les Administracions Públiques competents que tenen presència en el territori (educació, salut, serveis socials, cultura, esports, urbanisme, etc.)
- Professionals i tècnics d'entitats del barri / districte
- Infants i famílies.

3

Relació de persones que han participat en el procés

Ajuntament de Barcelona	
Ricard Gomà	Segon Tinent d'Alcalde d'ASiC
Claudia Raya	Cap del Departament d'Infància i Família d'Acció Social i Ciutadania
Asunción Moreno	Promoció Social d'Infància. Direcció d'Acció Social
Emi Pallàs	Direcció de Participació ASiC
Francesc Barreda	Referent de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva

Participants	
Mireia Niubó	CO Glamparetas
Érika Ruiz	Associació Educativa Integral del Raval
Montserrat Salvador	Associació Educativa Integral del Raval
Santiago Ferrando	Associació Educativa Integral del Raval
Ignasi Sagalés	Associació Educativa Integral del Raval
Alícia González	Casal dels Infants
Sonia Massó	Fundació Pare Manel
Patri Bolea	Fundació Pare Manel
Natxo Orts	Fundació Pare Manel
Marta Sanchis	Càritas Diocesana
Maria Serra	Fundació Comtal CO Tria
Montserrat Pedret	Fundació Comtal CO Tria
Javier Seva	Centre Obert Compartir
Marta Ríos	Centre Obert Compartir
Mireia Martín	Centre Obert Martí-Codolar
Yolanda Muñoz	CO Cel Bon Pastor
Anna Puig	Centre Obert Joan Salvador Gavina
Alejandra Rayas	Centre Obert Joan Salvador Gavina
Anna Castro	Centre Obert Joan Salvador Gavina
Paco Estellés	Centre Oberts Salesians

Anna Estela	CO Sants Les Corts
Belén Martínez	CO Sants Les Corts
Toni Dieste	Centre Obert Passatge
Anna de Eguia	Centre Obert Passatge
Alejandro Ovejero	Centre Obert Sant Martí
Maria Fernández	Centre Obert Sant Martí
Cristina Romero	CO Ciutat Meridiana
Marisa Olleta	CO Ciutat Meridiana
César Marcos	CO Don Bosco
Susanna Plata	Fundació ADSIS
Esperança Jaume	CO Esquitx
Ester Rosell	CO Esquitx
Ricard Loká	CO CEL

Assistència Tècnica	
Marta Tarragona	Secretaria Tècnica de la Xarxa
Núria Salas	Secretaria Tècnica de la Xarxa

Annex 1.
Aportacions recollides a la primera sessió

**a) Aportacions recollides en relació a la pregunta:
Quins beneficis i oportunitats té el treball amb d'altres?
(barret groc)**

Ens permeten "apropar" recursos i oportunitats d'implicació i participació i integració en la vida del barri (conèixer i donar a conèixer serveis, recursos, etc.)

- Que el centre obert sigui un espai on es treballi la socialització en l'entorn més pròxim. Fomentar un coneixement mutu entre l'entorn i el centre obert.
- Coordinacions amb altres entitats per normalitzar la relació famílies- barri.
- Oferim recursos variats, assequibles als usuaris, que en ocasions són inexistent per la gent del territori.
- Facilitar que les famílies amplii la xarxa de relacions.
- Oferir i donar a conèixer altres recursos de l'entorn.
- Vinculem a infants i famílies a conèixer d'altres col·lectius (sense sostre, drogo dependències), per tal de sensibilitzar, cooperar i conviure en el seu mateix territori.
- Les coordinacions dins un mateix territori permeten d'oferir a l'infant més serveis, que conegui el seu barri per exemple; i per tant es pot arribar a un grup més ampli d'infants.
- Integració de l'infant en el territori; transformar el territori, tot obrint patis escolars en cap de setmana, festes comunitàries, obertura d'infraestructures i recursos nous...
- Integració dels infants i els joves dins el territori.
- Coneixement mutu entre recursos, serveis, etc.

Exercir la dimensió politico-social: representar interessos, donar veu a les famílies i infants; denuncia; incidència; sensibilització, aportar posicionament,...

- Ser veu d'una altra realitat (representar als infants i les seves famílies en el barri).
- Visibilitzar la situació de la infància del nostre territori: tot compartint diferents lectures parcials de la realitat, per a construir una realitat comuna. Donar-la a conèixer a la societat i als polítics.
- Fer incidència i denuncia conjunta, tenint força per posar sobre la taula els temes que afecten a la població que atenem.
- Fer més pressió, tenint més força per a treballar en determinats temes.

Faciliten la optimització dels recursos / evitar duplicitats

- Optimització de recursos i intervencions: millor i major coneixement del que fan els altres, evitar duplicitats.
- Solució de possibles errors de funcionament.
- Millorar el coneixement mutu per enfortir la xarxa: saber /conèixer tots els recursos de la xarxa; heterogenitzar els serveis/ofertes d'activitats per no repetir-les.
- Facilitat d'optimització i compartir recursos entre entitats i serveis.
- Potenciar i optimitzar recursos de l'entorn dirigit a la infància i adolescència.
- Possibilitat d'optimitzar recursos: tallers/cursos...
- Bona comunicació entres centres per l'aprofitament de recursos.

Millorar l'anàlisi de la realitat

- Detecció real de necessitats.
- Visió ampla de la realitat de la infància en el territori, això permet detectar necessitats o dèficits en relació a la infància d'aquest territori.

Incentivar i orientar els propis esforços per a transformar i incidir en aquesta realitat

- Ens fa sentir acompanyats, ens dóna altres visions que ens ajuden a fer millor el nostre treball.

Sumar: Unir esforços i sinèrgies

- Unir les forces, tot marcant pautes d'actuació comunes que millorin la realitat de la infància i adolescència del territori.
- Possibilitat d'abordar conjunta i comunitàriament les problemàtiques, deteccions i necessitats comunes.
- Potencia el pensament en comú i sobretot el fer i construir en comú.
- Les xarxes territorials poden permetre realitzar accions que un recurs per si sol li costaria molt, per exemple: fer denúncies concretes, realitzar festes infantils al barri, etc.

Compartir coneixement, el saber fer de cadascú

- Intercanvi d'experiències entre professionals.
- Compartir i conèixer altres maneres de treballar.
- Rebre coneixement interdisciplinari.

- Taula jove/infància: ens permet la relació i el coneixement d'altres formes de fer.
- Tenir contacte amb plantejaments proposats des d'altres paradigmes que potser al teu centre no es treballa,

Altres

- Trencar estigmatització dels centres oberts dins del barri. Millorar la inclusió.
- La separació de franges d'edat en plataformes per tal d'aprofundir en demandes i necessitats de l'usuari segons l'edat.
- Incidim molt en desenvolupar les habilitats socials (socialització)
- Participació en la mesura del possible en la implementació de polítiques municipals al voltant de la infància i famílies.
- A través de la Comissió d'Educació i Comunitat de la Fundació tot Raval, participem junt amb d'altres entitats del barri, en la reflexió, el diagnòstic i en el disseny d'accions conjuntes per a la millora de vida dels infants i adolescents. Destacar la implicació no solament de les entitats socials, si no també de la comunitat educativa (Escola, institut...).
- Les festes del barri formen coordinació entre diferents entitats, treballant temes com la participació al barri.
-

**b) Aportacions recollides en relació a la pregunta:
Quins reptes i dificultats té el treball amb d'altres?
(barret vermell)**

Poca adequació dels marcs relacionals necessaris en el territori (per manca o per excés)

- Hi ha un excés d'oferta de "marcs de participació": hi ha molts participants que són els mateixos a tot arreu.
- La ciutat pateix un excés d'oferta d'espais de participació, on sovint assisteix la mateixa gent (poca representativa).
- Moltes vegades hi ha sobresaturació de xarxes i duplicitat entre algunes d'elles. És important establir uns criteris per a optimitzar aquests espais. Sovint acabem participant en similars reunions, però d'iniciatives diferents.
- Manca d'estructures (segons els barris) per crear interaccions.
- Manca d'espais regulars de trobada i reflexió.
- Manca d'espais de reflexió conjunta i definició de discursos objectius i estratègies a alguns territoris.
- Multiplicar reunions i xarxes pel mateix.

En relació al propòsit de les xarxes: objectius poc clars, molta anàlisi i poca acció

- Quedar-se en el compartir i no anar més enllà.
- Si tots els agents de la xarxa no tenen clar els objectius comuns o es pensa més amb objectius propis i no de la xarxa, el treball es veu molt afectat i es generen tensions entre agents.
- Objectius pocs clars, hi ha desànim.
- No optimització dels espais: no programen aquests i el ritme a vegades deixa la nostra participació en un acte de presència.

Manca de recursos: temps, recursos econòmics, etc.

- Precarietat de temps i horaris per treballs d'equip i reflexió conjunta.
- Dificultats horàries: reunions en horari de matí dificulten i limiten la participació dels educadors/ es dels que estan contractats a mitja jornada.
- La dificultat d'encaixar bé els factors del temps per les coordinacions.
- Falta temps. Coordinar-se, exigeix temps per parlar, escoltar-se i apropar posicions. La realitat que atenem fa que les coses urgents treguin temps al que és important de veritat.
- Manca de recursos materials: temps i diners.

- Insuficiència de recursos econòmics per augmentar i diversificar funcions.
- Falta temps per fer coordinacions reals i que no es quedi en participació esporàdica.
- Dificultat per a poder compaginar les hores de coordinacions amb les hores d'atenció directa.

Serveis desbordats i saturació del sistema

- Les diferents xarxes i serveis acusen el moment de crisi. Això es tradueix en una saturació dels serveis i la manca de temps dels professionals. Aquest fet ens obliga a fixar millor els objectius de les coordinacions i serveis operatius.
- Saturació del sistema: serveis socials, escoles, centres oberts, etc.

Poca efectivitat del treball

- Reunions no sempre efectives, tendència a la "reunionitis"
- A vegades les coordinacions són poc dinàmiques i costa molt arribar a conclusions.
- Depèn del professional que trobis la feina serà més efectiva o menys.
- El nivell i tipus de coordinacions actuals no arriba més enllà, en molts casos, que a termes merament operatius. No de transformació i millora.

En relació a la composició de la xarxa:

Dificultats per ser reconeguts pels altres (què som, què fem, què podem fer plegats)

- No tots els membres de la xarxa són considerats iguals. Sovint els Centres Oberts no estan prou reconeguts.
- Sovint hi ha imposició dels plans de treball, no es valora la opinió dels Centres Oberts.
- Moltes vegades queda confús que és un centre Obert per part d'alguns professionals i serveis. És important fer pedagogia sobre qui som i que fem i sobretot que podem fer plegats.
- Dificultats a l'hora de treballar amb els serveis d'ensenyament reglat ja que sovint marquen la distància amb els serveis i recursos d'educació no formal.

Dificultats en "reconèixer" als altres (escoltar, valorar altres punts de vista i aportacions, poca cultura d'aliances)

- Creure que som els millors (no solament els CO); dificultat per escoltar als altres.

- La dificultat que suposa haver de parlar amb diferents agents que parteixen de discursos molt diferents als nostres i haver de modelar propostes per tal de ser present sense envair però sense deixar-se trepitjar.

Poc interès i predisposició d'alguns serveis i/o professionals a participar

- Individualisme i absentisme comunitari (entitats que no participen).
- Manca d'interès per part de determinats agents.
- No tots els agents del territori tenen la mateixa predisposició a la participació, per tant això dificulta a l'hora de treballar conjuntament. Falta cultura de participació.
- Poca participació i predisposició de l'Administració cap a les plataformes, xarxes i espais de coordinació.
- Implica més treball, més esforç, més constància per part de tots i algunes vegades no hi ha prou personal, ni interès, ni motivació, ni implicació.
- Falta d'interès a l'hora de desenvolupar un treball conjunt.

Superar lògiques de competència i passar de l'interès particular a l'interès general del territori

- Sovint ens costa definir objectius més enllà del nostre propi centre.
- La metodologia de treball és diferent entre entitats i això dificulta posar objectius en comú. Falta més treball comunitari al barri, tenint en compte les seves necessitats i no els interessos de l'entitat.
- La competència entre serveis allà on hi ha un excés d'ofertes.
- Instrumentalització de les xarxes per part d'algunes administracions.
- Continuem duplicant activitats, serveis i recursos. No arribem a fer aliances i repartir tasques.

Escàs esforç d'innovació

- Acomodació a un ritme repetitiu d'activitats en xarxa (cada any es fa el mateix) resistència a la innovació.
- L'apatia en la que es cau en algunes xarxes que porten a la seva dissolució.

La complexitat de la xarxa: diversitat d'agents, de perspectives i llenguatges

- La xarxa és rica i forta, com més heterogènia sigui i més agents aglutini, per això dificulta molt l'agilitat i l'eficàcia del treball, ja que cada

agent té temps, perfils professionals, realitats i funcionaments diferents. Gran complexitat si no s'estructura molt el funcionament de la xarxa.

Altres

- No prioritziació de la infància que s'obté al Centre obert. No se li dona prou valor a la informació del dia a dia.
- La societat no es conscient o no vol ser-ho. Encara existeixen molts prejudicis que impedeixen la convivència a l'intercanvi cultural.
- Dificultat de la gestió del coneixement per la rotació de professionals que participen de xarxes, plataformes i espais de reflexió.
- No es té present mai la participació dels infants, recollir la seva veu.
- Extensió de l'àrea d'influència del CO (districte amb molts barris).
- Dificultat de treball en xarxa amb agents representants del barri com tècnics de barri. És important la seva proximitat i que coneguin quines són les entitats, associacions que hi ha al barri.

**c) Aportacions recollides en relació a la pregunta:
Quines propostes de futur destacaríeu en relació a la millora del treball amb d'altres?**
(barret verd)

Creació d'una xarxa única d'infància

- Creació de xarxes úniques d'infància, que a partir de comissions permetin d'évitar les duplicitats de xarxes i per tant una millor intervenció individualitzada com una bona intervenció col·lectiva.
- Definir un model de xarxa única: objectius, funcionament, metodologia, etc. Contemplar la participació dels infants i els joves. Fer present tant professionals com a societat civil.

La concreció dels objectius i el propòsit de les xarxes

- Clarificar els objectius de les xarxes.
- Marcar un calendari i uns objectius clars.
- Per què participem? Tenir clar el propòsit. Invertir temps en preparar les coordinacions i les reunions per tenir clar l'objectiu de cada reunió.

Adequar els espais relacionals existents a les necessitats reals del territori

- Optimitzar les xarxes: reduir-les (en cas d'excés) que aquestes s'adeqüin més a les necessitats reals del territori.

Donar un impuls a la comunicació de què és i què fa un centre obert i fer visible el reconeixement a la tasca que desenvolupen.

- Fer major difusió del què som i del què fem en els centres oberts, sobretot a escoles i serveis socials.
- Més reconeixement social de la nostra tasca, sobretot en el món polític.
- Presentar el recurs de centre obert a serveis i recursos que, sovint, no tenen clar la funció d'aquest recurs.
- Des del centre obert, gota a gota, de mica en mica, deixar-nos veure, donar-nos a conèixer (què fem, la nostra professionalitat).
- Promocionar qui som i què fem.
- Difondre a través de la comunicació quin és el paper a la societat dels centres oberts.

És necessari acompanyament i suport formatiu

- Formació sobre dinamització de xarxes.
- L'Administració podria dedicar una part del pressupost disponible per a participació en donar un servei de consultoria a les xarxes, per tal de definir estratègies per als propers 3-4 anys.
- L'Administració pot jugar un paper de suport logístic per a la gestió del coneixement. Convocatòries, intranets, base de dades conjuntes, recollides d'informació...

Més implicació dels professionals i tècnics municipals

- Més participació dels tècnics de barri de districte en les xarxes comunitàries.
- Més presència de responsables de districte i més implicació.

Donar a conèixer experiències i bones pràctiques de treball conjunt i de treball en xarxa

- Conèixer més les experiències de treball en xarxa, tant des d'aquí com internacionals.
- Donar a conèixer resultats reals del treball en xarxa en els diferents agents. Fer veure que és possible i que el treball serveix.

Tirar endavant experiències pilot de treball conjunt

- Fer proves pilot d'aliances per desenvolupar serveis conjuntament, compartint tot: finalitat, recursos humans, infraestructures, plantejaments.

Atreure i integrar més entitats i serveis del territori

- Innovar en la proposta d'idees perquè participin més entitats i sobretot els col·lectius que costa més que s'impliquin.
- Incorporar veïns/es no associats ni vinculats a entitats, però amb lideratge i interès als espais de treball comunitari i en xarxa.
- Que les xarxes tinguin l'habilitat suficient per integrar els nous recursos del barri.

Adequació de la jornada laboral dels professionals a aquesta nova forma de treballar i aquests nous plantejaments

- Que en l'horari laboral es pugui dedicar hores a la xarxa, que estigui estipulat i contemplat com una part de la feina.
- Ampliació de la jornada laboral dels educadors.
- Disposar dins la jornada laboral de temps per atenció no directa als infants i a les famílies, que permeti fer coordinacions i participar dels diferents espais de treball en xarxa i d'àmbit comunitari.
- Adequació d'horaris per facilitar coordinacions i treball amb agents.

El rol i la funció necessària del dinamitzador.

- Pel bon funcionament de la xarxa és important que hi hagi un dinamitzador d'aquesta. Tothom ha de conèixer i entendre quin és el seu rol i la seva feina. Com a proposta s'hauria de reflexionar més sobre aquesta figura.
- Alliberar persones per dinamitzar aquestes xarxes.
- Tenir cura de l'estructura i la dinàmica de les reunions, tot respectant el temps, la importància de l'existència de moderador/a o dinamitzador, elaboració de l'acta...

Altres.

- Més facilitats per les empreses privades.
- Facilitar més l'accés a subvencions i concursos.
- Polítiques de visibilització de la població (segons necessitats): espais públics, criteris propis de l'entorn.
- Que el treball en xarxa no sigui un afegit al PEC, sinó que aquest parteixi del mateix.
- Fomentar activitats petites que coordinin entitats de primer nivell.
- Treballar més amb el barri i no pel barri. Que les entitats surtin de les mateixes persones que viuen al barri i que formin part de tot el procés de participació.
- Més qualitat i menys quantitat de recursos.
- Que cada recurs que participa en xarxa tingui clar la pròpia identitat i la dels altres.

En el desenvolupament de la sessió també es van poder recollir aportacions i propostes que fan referència a la dimensió relacional dels centres oberts que tenen per objectiu garantir la integralitat de l'atenció i millorar la intervenció sobre la persona.

Tot i que aquest àmbit de treball no era objecte d'atenció en aquesta sessió hem cregut oportú recollir les aportacions que en feien referència.

**a) Aportacions recollides en relació a la pregunta:
Quins beneficis i oportunitats té el treball amb d'altres?
(barret groc)**

- Capacitat per compartir informació de casos.
- Intercanvi, contrast i seguiment de casos des de diferents perspectives.
- Ampliar les possibilitats de derivació dels infants pel desenvolupament dels seus plans educatius individualitzats.
- Poder abordar la dimensió integral de l'infant, l'adolescent i les seves famílies.
- Permet realitzar una intervenció de tots els serveis que intervenen amb la família ja que hi participen tots els serveis amb qui hi ha relació.
- Incidim molt en desenvolupar les habilitats socials (socialització).
- Ampliar la xarxa de relacions amb altres infants i adolescents.
- Treballar línies conjuntes amb altres agents del barri entorn un cas.
- Unificar criteris d'actuació.

**b) Aportacions recollides en relació a la pregunta:
Quins reptes i dificultats té el treball amb d'altres?
(barret vermell)**

- Disposar de més personal i recursos per poder arribar a tots els casos que necessiten un seguiment constant.
- Saturació dels serveis, falta de personal: hi ha més casos que treballadors.

- Escoles desbordades, baix nivell acadèmic, falta de detecció i adaptació a les necessitats dels infants que genera el fracàs escolar.
- Serveis socials estan desbordats, això provoca que casos de risc estiguin a la cua i per tant això genera a l'equip una impotència, una frustració, etc.
- La demora en la resposta adequada per part dels serveis corresponents, quan es detecten situacions de risc, de vulnerabilitat en infants, adolescents que s'atenen en el Centre Obert.
- Sovint dins del maremagnum de relacions ens podem oblidar d'integrar , d'incorporar totalment a d'altres pilars de la vida dels IAC que són els més importants com la família i l'entorn proper a aquest treball en xarxa. Som un més però no el que més.
- Les noves tecnologies ajuden, però no poden substituir els espais presencials. La informació comporta la presa de decisions.
- És difícil tenir accés a les escoles i els instituts per poder fer coordinacions.
- Mateix punt de vista de diferents professionals en un cas concret.
- No hi ha continuïtat de la feina, valors, objectius que treballem als C.O., per part de les famílies, per manca d'eines, habilitats, etc.
- Visió de joc que algunes famílies tenen del centre obert.
- Al donar diferents tipus de discursos , això dificulta el treballar amb coherència.

**c) Aportacions recollides en relació a la pregunta:
Quines propostes de futur destacaríeu en relació a la millora
del treball amb d'altres?
(barret verd)**

- Més incidència al nucli familiar i seguiment dels plans que es dirigeixen a ell.

Aportacions recollides en relació a la situació dels marcs relacionals a la ciutat

Es va demanar als centres que destaquessin:

- Si consideren que hi ha un excés d'espais de relació i treball conjunt en el seu districte.
- Si, en canvi, consideren que existeix una manca d'aquests.
- O, si pensen que els que existeixen són els adequats a les necessitats reals del territori.

Valoracions per districtes:

Ciutat Vella

- Casc Antic: N'hi ha masses.
- Barceloneta: Les xarxes són insuficients. Hi ha desorganització i manca d'objectius.
- Raval: N'hi ha masses però no les adequades.
- Raval: Excés d'espais. S'han de racionalitzar.

Sant Martí

- Serien suficients si es redefeixen objectius de comissions i xarxes

Eixample

- Manquen espais. Són inexistents.
- Cada dia és una innovació i una transformació.

Horta-Guinardó

- Carmel: Són adequats

Sant Andreu

- Navas: Són adequats.
- Bon Pastor: Són adequats.

Nou Barris

- Ciutat Meridiana: Són adequats
- Verdum/ Roquetes: Són suficients
- Torre Baró: Són suficients i adequats.

Annex 2.
Aportacions recollides a la segona sessió

d) Aportacions recollides en relació a Propostes de Futur:

En relació als criteris d'actuació:

- Garantir la participació d'infants i entitats socials.
- Identificar clarament qui participa a les xarxes garantint la transversalitat (escoles, sanitat, serveis socials, etc.) i la participació dels centres oberts.
- Enmarcar el treball en xarxa en el context de la nova llei d'infància.

En relació a la organització del centre:

- Formació específica pels professionals.
- Metodologia participativa dins el centre obert que ajudi a comprendre, a l'infant, els mecanismes de participació i la seva importància. Pràctica real.
- Revisió de la ràtio (criteris mínims) i perfil professional dins de la cartera de serveis socials.
- Model organitzatiu i centralitzat o descentralitzat? Definir-ho a l'inici de curs.
- Ampliació horària fins arribar a jornada completa.
- Una franja de l'horari en matí per poder coordinar-se amb altres serveis.
- Ampliar hores comporta donar estabilitat i durada a l'equip educatiu i qualitat a la feina.
- Tenir un espai de participació en el centre.
- S'incorpori a l'organització del centre i del projecte de l'entitat totes aquelles funcions per poder incloure les eines per treballar en xarxa.

En relació al funcionament de les xarxes:

- Fer un protocol comú d'actuació de casos: definir què fa cada agent.
- Crear una única xarxa, compartida i eficient. Combatre la "reunionitis".
- Enviar abans propostes de treball perquè sigui més àgil la feina de coordinació.
- Papers clars de cada agent. Clarificar.
- Mateixa línia d'actuació de tots els serveis.

- Existència del dinamitzador/a alliberada.
- Planificació dels objectius amb criteri de realitat.
- Definició de funcions del dinamitzador.
- El sentit últim del treball en xarxa és donar una bona atenció als infants, adolescents i les seves famílies.
- No perdre de vista que un dels objectius és millorar les intervencions amb l'infant i la seva família.

En relació al rol de l'administració com a impulsor i promotor d'aquests marcs:

- Dotació econòmica per tal de què sigui possible la dedicació dels professionals dels centres al treball en xarxa.
- El paper de l'administració és clau per convocar i promoure el funcionament de la xarxa. Així com el rol de dinamitzador.
- Que quedi contemplat dins del PEC com a programa. Qui? Com? Quan?.

e) Aportacions recollides en relació a la proposta de la creació d'una xarxa única d'infància

Objectius:

- Facilitar vies de comunicació entre els diferents agents
- Facilitar espais per evitar duplicitats.
- Optimitzar recursos
- Millorar les condicions de vida de la pròpia infància i família.

Àmbits (amb qui):

- SSAP
- CO
- EAIA
- CSMIJ
- CAP
- EAP
- Educadors de carrer
- Tècnics de barri
- Salut
- Salut mental
- Educació formal
- Comunitat (entitats del barri, associacions, etc.)
- Educació no formal
- Àmbit inserció laboral

Com (funcionament):

- Fer diagnòstic per saber què hi ha en cada territori i a partir d'aquí definir més.
- Un dinamitzador fent grup motor.
- Gestió d'eines de coneixement: intranet, actes, etc.